

Povodně a extrémní srážky

1. Základní info: Když se voda utrhne z řetězu

Povodeň je přirozený přírodní proces, ale lidé svou činností změnili její průběh. Problémem není jen množství deště, ale to, jak rychle voda z krajiny odteče. Zdravá krajina funguje jako houba – vodu nasaje a pak ji pomalu uvolňuje. Vybetonovaná a narovnaná krajina funguje jako skluzavka – voda bleskově steče do koryt, kde způsobí katastrofu.

2. Vývoj v čase: Jak to bylo před 40 lety a jak dnes?

- Před 40 lety: Řeky se masivně narovnávaly a betonovala se jejich koryta, aby voda „rychle zmizela". Rušily se mokřady a nivy, které dříve vodu přirozeně brzdily. Lidé si odvykli žít s rizikem vody a začali stavět domy i v záplavových oblastech.
- Dnes: Extrémní srážky jsou vlivem změny klimatu častější a prudší. Zažíváme „bleskové povodně" i na místech, kde žádná řeka není. Zároveň se ale učíme řekám vracet prostor – obnovujeme meandry (zatáčky), budujeme poldry a tůně, které vodu v krajině zpomalí dříve, než vtrhne do měst.

3. Co můžeme dělat v každodenním životě?

- Propustné povrchy: Místo vyasfaltování příjezdové cesty použít zatravňovací dlaždice, kterými voda proteče do země.
- Retenční nádrže: Mít na pozemku místo (tůňku, sud, nádrž), kde se srážková voda zdrží.
- Příprava a solidarita: Vědět, kudy v mém okolí teče voda při dešti, a v případě krize pomoci sousedům, kteří jsou v nižších polohách.
- Zodpovědné pojištění: Respektovat záplavové zóny a nestavět tam, kde je riziko příliš vysoké.

4. Mezigenerační diskuse (Otázky pro vás):

1. (Pro seniora): Pamatuješ si nějakou velkou povodeň z mládí? Jak se tehdy lidé k sobě chovali a jak si pomáhali?
2. (Pro dospělého): Kde v našem městě/vesnici vidíš největší plochu betonu, ze které voda při dešti jen bez užitku stéká do kanálu?
3. (Společná): Voda je dobrý sluha, ale zlý pán. Máte z ní strach, nebo k ní máte spíše respekt? Co pro vás voda symbolizuje?

Zdroj pro další studium: Elektronický digitální povodňový portál (edpp.cz)
informace o ochraně před povodněmi a aktuálním stavu vodních toků v ČR.

Financováno Evropskou unií

Celý tento program probíhá v rámci projektu Erasmus+
„Potřebujeme se navzájem, společně jsme silnější ",
číslo projektu: 2024-2-CZ01-KA210-ADU-000285278

CENTRUM PRO RODINU A SOCIÁLNÍ PÉČI